

Čtvrtek, 18. dubna 2013

P7_TA(2013)0179

Dopad finanční a hospodářské krize na lidská práva

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2013 o dopadu finanční a hospodářské krize na lidská práva (2012/2136(INI))

(2016/C 045/06)

Evropský parlament,

- s ohledem na společné sdělení ze dne 12. prosince 2011 s názvem Lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti EU – na cestě k efektivnějšímu přístupu (COM(2011)0886), které předložila vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise Evropskému parlamentu a Radě,
- s ohledem na strategický rámec a akční plán EU pro lidská práva a demokracii (11855/2012), který přijala Rada pro zahraniční věci dne 25. června 2012,
- s ohledem na obecné zásady Evropské unie týkající se lidských práv,
- s ohledem na závěry summitu skupiny G20, který se konal v Los Cabos v Mexiku ve dnech 18.–19. června 2012,
- s ohledem na sdělení ze dne 13. října 2011 nazvané Zvýšení dopadu rozvojové politiky EU: Agenda pro změnu (COM(2011)0637), které předložila Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru ze dne 27. ledna 2012 nazvané „Obchod, růst a rozvoj – Uzpůsobení obchodní a investiční politiky potřebám zemí, které to nejvíce potřebují“ (COM(2012)0022),
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
- s ohledem na závěry Rady pro obecné záležitosti ze dne 24. září 2012,
- s ohledem na rezoluci Rady OSN pro lidská práva S-10/1 ze dne 23. února 2009 o dopadu světové hospodářské a finanční krize na všeobecné respektování a účinné uplatňování lidských práv,
- s ohledem na konferenci OSN o světové finanční a hospodářské krizi a jejích dopadech na rozvoj, jež se konala v New Yorku ve dnech 24.–26. června 2009, a na závěrečný dokument přijatý touto konferencí (který potvrdilo Valné shromáždění OSN ve své rezoluci 63/303 ze dne 9. července 2009),
- s ohledem na deklaraci OSN o rozvojových cílech tisíciletí ze dne 8. září 2000 ⁽¹⁾,
- s ohledem na římské zásady pro udržitelné globální zabezpečení potravin, jež byly přijaty na světovém summitu o zabezpečování potravin, který se konal v Římě ve dnech 16.–18. listopadu 2009,
- s ohledem na zprávu OSN, kterou v roce 2009 předložila Magdalena Sepúlveda Carmonaová, tehdejší nezávislá odbornice OSN pro otázky lidských práv a extrémní chudoby a nynější zvláštní zpravodajka pro extrémní chudobu a lidská práva,
- s ohledem na zprávu, kterou dne 4. února 2009 předložila Raquel Rolniková, zvláštní zpravodajka OSN pro adekvátní bydlení jako součásti práva na přiměřenou životní úroveň a pro právo na nediskriminaci v této oblasti,

⁽¹⁾ <http://www.un.org/french/millenaire/ares552f.pdf>

Čtvrtek, 18. dubna 2013

- s ohledem na informační zprávu o politice OSN č. 07 s názvem Záruka za chudé – Světový fond pro sociální ochranu, kterou v říjnu 2012 předložili Olivier de Schutter, zvláštní zpravodaj OSN pro právo na potraviny, a Magdalena Sepúlveda Carmonaová, zvláštní zpravodajka OSN pro extrémní chudobu a lidská práva,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2010 o dopadech světové finanční a hospodářské krize na rozvojové země a rozvojovou spolupráci ⁽¹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2010 o lidských právech, sociálních a environmentálních normách v mezinárodních obchodních dohodách ⁽²⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2012 o strategii digitální svobody v zahraniční politice EU ⁽³⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 8. června 2011 o investování do budoucnosti: novém víceletém finančním rámci (VFR) pro konkurenceschopnou, udržitelnou a inkluzivní Evropu ⁽⁴⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 6. července 2011 o finanční, hospodářské a sociální krizi: doporučení k opatřením a vhodným iniciativám ⁽⁵⁾,
  - s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. října 2011 nazvané Budoucí přístup k rozpočtové podpoře EU poskytované třetím zemím (COM(2011)0638),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2012 o Agendě pro změnu: budoucnosti rozvojové politiky EU ⁽⁶⁾,
  - s ohledem na globální monitorovací zprávu z roku 2012, kterou dne 20. dubna 2012 předložily Světová banka a Mezinárodní měnový fond,
  - s ohledem na společnou zprávu Mezinárodní organizace práce (MOP) a Světové banky ze dne 19. dubna 2012 nazvanou Seznam politických řešení finanční a hospodářské krize,
  - s ohledem na zprávu nazvanou Svět práce: Lepší pracovní místa pro lepší hospodářství ze dne 29. dubna 2012, kterou zveřejnila Mezinárodní organizace práce,
  - s ohledem na zprávu nazvanou Světové trendy v zaměstnanosti mladých lidí v roce 2012, kterou zveřejnila Mezinárodní organizace práce v květnu 2012,
  - s ohledem na článek 48 a čl. 119 odst. 2 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a stanovisko Výboru pro rozvoj (A7-0057/2013),
- A. vzhledem k tomu, že účelem tohoto usnesení je zhodnotit dopad finanční a hospodářské krize ve třetích zemích, především pak v zemích rozvojových a nejméně rozvinutých, ačkoli finanční a hospodářská krize se v různé míře dotýká všech oblastí světa, včetně Evropské unie;
- B. vzhledem k tomu, že finanční a hospodářská krize je ve skutečnosti celosvětovou systémovou krizí, která je propojena s celou řadou jiných krizí, např. s potravinovou, environmentální a sociální krizí;
- C. vzhledem k tomu, že krize má vliv nejen na ekonomická a sociální práva, ale i na práva politická, když vlády v některých případech omezují svobodu projevu či sdružování v souvislosti s rostoucí nespokojeností a obtížnou ekonomickou situací, což se projevuje zejména lidovými demonstracemi, které se konaly například v severní Africe a na Blízkém východě v roce 2011;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 4 E, 7.1.2011, s. 34.

⁽²⁾ Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 31.

⁽³⁾ Přijaté texty, P7_TA(2012)0470.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 380 E, 11.12.2012, s. 89.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 33 E, 5.2.2013, s. 140.

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P7_TA(2012)0386.

Čtvrtek, 18. dubna 2013

- D. vzhledem k tomu, že výsledkem tvrdého potlačení sociálních protestů v řadě zemí na celém světě je ohrožení občanských a politických práv; vzhledem k tomu, že je nutné respektovat právo na informace a právo podílet se na politickém rozhodování vlády o opatřeních v boji proti krizi;
- E. vzhledem k tomu, že ačkoli je ještě třeba plně vyhodnotit vliv krize na občanská a politická práva, je zřejmé, že krize posílila sociální nepokoje, v některých případech vedla k násilným represím a znásobila případy porušování základních práv, jako je svoboda projevu a právo na informace;
- F. vzhledem k tomu, že finanční a hospodářská krize postihla rozvojové a nejméně rozvinuté země, což se projevuje hlavně klesající poptávkou po zboží, které vyvážejí, vysokou mírou zadlužení, rizikem poklesu přílivu přímých zahraničních investic a snižující se oficiální rozvojovou pomocí, a má dopad také na lidská práva, neboť k zajištění sociálních a ekonomických práv je k dispozici méně zdrojů a více lidí upadá do chudoby;
- G. vzhledem k tomu, že světová hospodářská krize výrazně dopadá na životní úroveň v rozvojovém světě v posledních 10 letech, a vzhledem k tomu, že v jedné čtvrtině rozvojových ekonomik vzrostla míra nerovnosti, což omezuje přístup obyvatelstva ke vzdělávání, potravinám, půdě a úvěrům;
- H. vzhledem k tomu, že celkový objem oficiální rozvojové pomoci EU se snížil z 53,5 miliard EUR v roce 2010 na 53,1 miliard EUR v roce 2011, a míra této pomoci tedy klesla na 0,42 % HND, přičemž v roce 2010 činila 0,44 % HND; vzhledem k tomu, že EU a její členské státy přesto zůstávají hlavními světovými poskytovateli oficiální rozvojové pomoci;
- I. vzhledem k tomu, že účelem obchodních dohod, které EU uzavírá s partnerskými zeměmi, je mimo jiné podporovat a rozšiřovat obchod a investice a zlepšit přístup na trh s cílem posílit hospodářský růst, spolupráci a sociální soudržnost, snížit chudobu, vytvořit nové pracovní příležitosti, zlepšit pracovní podmínky a zvýšit životní úroveň, což v konečném důsledku přispěje k naplňování lidských práv;
- J. vzhledem k tomu, že je nutné zaručit řádné sledování a praktické uplatňovat doložky o lidských právech v rámci každé obchodní dohody; vzhledem k tomu, že jakékoli systematické porušování doložky o lidských právech začleněné do obchodních dohod EU opravňuje každou smluvní stranu k přijetí „přiměřených opatření“, jež mohou zahrnovat úplné či částečné pozastavení nebo ukončení platnosti dohody nebo uvalení omezení;
- K. vzhledem k tomu, že iniciativa na podporu obchodu Aid-for-Trade vykazuje pozitivní výsledky, a tedy přispívá k budování lepších obchodních kapacit a hospodářské infrastruktury v partnerských zemích;
- L. vzhledem k tomu, že jednou z příčin finanční krize je nezavedení vhodných opatření k prevenci, odhalování a potírání všech forem korupce; vzhledem k tomu, že všeobecně rozšířená korupce ve veřejném a soukromém sektoru v rozvojových i ve vyspělých zemích brání účinné, široké a rovnocenné ochraně a prosazování občanských, politických a sociálních práv; vzhledem k tomu, že korupce je překážkou demokracie a právního státu a přímo se dotýká obyvatelstva, neboť zvyšuje náklady na veřejné služby, snižuje jejich kvalitu a často brání přístupu chudých lidí k vodě, vzdělávání, zdravotní péči a mnoha dalším klíčovým službám;
- M. vzhledem k tomu, že stávající hospodářská krize má závažné dopady na pomoc v oblasti demokracie a správy ze strany Evropské unie a dalších velkých dárců; vzhledem k tomu, že ekonomické potíže dárcovských zemí pravděpodobně povedou k omezení pomoci v zámorí; avšak vzhledem k tomu, že v době celosvětové krize je zachování podpory politických reforem a demokratického rozvoje ve třetích zemích ještě důležitější;
- N. vzhledem k tomu, že finanční a hospodářská krize má rovněž nerovnoměrný dopad na práva specifických skupin obyvatel, zejména na nejchudší obyvatele a na lidi žijící na okraji společnosti;
- O. vzhledem k tomu, že krizí byla nejvíce dotčena práva nejchudších lidí; vzhledem k tomu, že podle Světové banky žije 1,2 miliardy lidí v extrémní chudobě za méně než 1,25 USD na den; vzhledem k tomu, že podle prognóz Světové banky zůstane na světě do roku 2020 v důsledku hospodářské krize v extrémní chudobě dalších přibližně 71 milionů lidí, a to i v případě, že dojde k rychlému hospodářskému oživení; vzhledem k tomu, že tři čtvrtiny chudých lidí na světě žijí v zemích se středními příjmy;

Čtvrtek, 18. dubna 2013

- P. vzhledem k tomu, že finanční krize se rozšířila po světě různými cestami, různě rychle a s různou intenzitou a působila spolu s jinými krizemi (např. s potravinovou a ropnou krizí); vzhledem k tomu, že podle odhadů Světové banky a OSN je v důsledku krize nuceno žít v chudobě o 55 až 103 milionů lidí více, což ohrožuje další zlepšování situace v oblasti dodržování lidských práv;
- Q. vzhledem k tomu, že lidé, kteří žijí v chudobě a jsou bezbranní, potřebují účinný a finančně dostupný přístup ke spravedlnosti, aby měli možnost domáhat se svých práv nebo se vzepřít, jsou-li porušována jejich lidská práva; vzhledem k tomu, že v důsledku nedostatečného přístupu k spravedlivému procesu a soudnímu řízení se prohlubuje jejich hospodářská a sociální nejistota;
- R. vzhledem k tomu, že v roce 2012 dosáhl počet nezaměstnaných na celém světě 200 milionů lidí, což představuje nárůst o 27 milionů lidí od začátku krize v roce 2008, ohrožuje právo pracovat a vede k poklesu příjmů domácností; vzhledem k tomu, že zhoršení ekonomických podmínek a nezaměstnanost mohou mít dopad na zdraví lidí, což může vést ke ztrátě sebedůvěry nebo i k depresím;
- S. vzhledem k tomu, že více než 40 % pracovníků je v rozvojových zemích zaměstnáno v neformálním sektoru, což v mnoha případech znamená nestabilní a nerovné pracovní podmínky bez jakékoli sociální ochrany, a že pouze 20 % jejich rodinných příslušníků má přístup k nějaké formě sociální ochrany;
- T. vzhledem k tomu, že z důvodu krize se zhoršila situace v oblasti práv žen, neboť například roste počet případů neplacené práce a šíří se násilí; vzhledem k tomu, že zásadním předpokladem pro zajištění dodržování ekonomických a sociálních práv žen je rozvoj veřejných služeb a zavedení účinných systémů sociální ochrany;
- U. vzhledem k tomu, že ženy mají na pracovišti často nevýhodnější postavení než muži, ať již jde o jejich přístup k zaměstnání, mzdu, propouštění, dávky sociálního zabezpečení a nalezení nového pracovního uplatnění;
- V. vzhledem k tomu, že krize má nepřiměřený dopad na mladé lidi; vzhledem k tomu, že v roce 2011 bylo na celém světě 74,8 milionu nezaměstnaných mladých lidí ve věku 15–24 let, což představuje nárůst o více než 4 miliony osob od roku 2007, přičemž mimořádně vysoká míra nezaměstnanosti je v zemích Blízkého východu a severní Afriky;
- W. vzhledem k tomu, že v zemích s nízkými a středními příjmy žije přibližně 200 milionů mladých lidí, kteří nedokončili základní školu, a bylo jim tedy odepřeno právo na vzdělání;
- X. vzhledem k tomu, že finanční a hospodářská krize má dopad zejména na děti a že jejich situaci často zhoršuje nejistota a ohrožení osob, které o ně pečují;
- Y. vzhledem k tomu, že 61 milionů dětí mladšího školního věku na světě nechodí do školy a že od roku 2008 již nedochází k pokroku směrem k dosažení základního vzdělání pro všechny; vzhledem k tomu, že v subsaharské Africe nenavštěvuje školu 31 milionů dětí, což představuje polovinu celkového počtu těchto dětí na světě, a že kvůli tlaku chudoby nedobrovolně opouštějí školu častěji dívky než chlapci, neboť se musí podílet na práci v domácnosti;
- Z. vzhledem k tomu, že z empirických údajů vyplývá, že v dobách hospodářské krize, kdy se snižují výdaje na vzdělávání, více dětí předčasně opouští školu nebo ji nenavštěvuje vůbec a vstupuje do pracovního procesu; vzhledem k tomu, že 190 milionů dětí ve věku od 5 do 14 let je nuceno pracovat, přičemž v subsaharské Africe je využíváno k dětské práci každé čtvrté dítě ve věku 5–17 let, v asijsko-tichomořské oblasti každé osmé a v Latinské Americe a karibské oblasti každé desáté; vzhledem k tomu, že zejména dívky hrozí, že budou nuceny opustit školu a vykonávat dětskou práci nebo práci v domácnosti ve své rodině; vzhledem k tomu, že to negativně ovlivňuje životní podmínky dětí a jejich právo na vzdělání a z dlouhodobého hlediska i kvalitu pracovní síly a celkový rozvoj;
- AA. vzhledem k tomu, že z důvodu finančních spekulací na trzích s deriváty jsou nestabilní a stále rostou ceny potravin, což má dopad na miliony lidí, kterým se jen obtížně daří uspokojovat jejich základní potřeby; vzhledem k tomu, že od roku 2007 se zpomaluje snižování počtu hladovějících lidí ve světě; vzhledem k tomu, že 868 milionů lidí trpí chronickou podvýživou, přičemž převážná většina (850 milionů) z nich žije v rozvojových zemích; vzhledem k tomu, že ohrožené domácnosti reagují na tuto situaci i omezováním množství anebo kvality potravin konzumovaných v rozhodujících fázích vývoje dítěte nebo během těhotenství, což má dlouhodobý vliv na tělesný růst a duševní zdraví;

Čtvrtek, 18. dubna 2013

- AB. vzhledem k tomu, že v souvislosti se vzrůstající poptávkou po zemědělských produktech určených k potravinářské výrobě a stále více rovněž k energetickému a průmyslovému využití vzrůstá i soupeření o půdu, která se stává stále vzácnějším zdrojem; vzhledem k tomu, že vnitrostátní i mezinárodní investoři využívají dlouhodobé kupní nebo nájemní smlouvy, aby si zajistili rozsáhlé plochy půdy, což by mohlo vést k sociálně-ekonomickým a environmentálním problémům dotčených zemí, a zejména místního obyvatelstva;
- AC. vzhledem k tomu, že dopad hospodářské krize může být obzvláště tísnivý pro starší osoby, jež mohou být více ohroženy ztrátou pracovního místa a u nichž je méně pravděpodobné, že se requalifikují nebo získají nové zaměstnání; vzhledem k tomu, že krize může omezit jejich přístup k finančně dostupné zdravotní péči;
- AD. vzhledem k tomu, že rostoucí ceny léčiv (až o 30 %) mají negativní dopad na právo nejohroženějších osob, zejména dětí, seniorů a osob se zdravotním postižením, na zdraví;
- AE. vzhledem k tomu, že 214 milionů migrujících pracovníků na celém světě se nyní v důsledku hospodářské krize ve větší míře potýká s nerovným zacházením, nedostatečným finančním ohodnocením či nevyplácením mzdy a fyzickým zneužíváním;
- AF. vzhledem k tomu, že zaslání peněz do země původu, mikrofinancování a přímé zahraniční investice představují způsoby zmírnění dopadů krize na ekonomiky rozvojových zemí;
- AG. vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi je moderní formou otroctví a závažným porušováním základních lidských práv; vzhledem k tomu, že osoby zapojené do obchodování s lidmi využívají skutečnosti, že jejich případné oběti potřebují získat slušnou práci a uniknout chudobě; vzhledem k tomu, že dvě třetiny obětí obchodování s lidmi tvoří ženy a dívky;
- AH. vzhledem k tomu, že 1,3 miliardy lidí na světě nemá přístup k elektřině; vzhledem k tomu, že přístup k energii, zejména k elektřině, má rozhodující význam pro dosažení některých rozvojových cílů tisíciletí, neboť mimo jiné snižuje chudobu díky vyšší produktivitě, zajišťuje větší příjem a rozvoj mikropodniků a posiluje ekonomické a sociální postavení pracovníků;
- AI. vzhledem k tomu, že odvětví zemědělství zajišťuje práci a živobytí pro více než 70 % pracovní síly v rozvojových zemích; vzhledem k tomu, že část oficiální rozvojové pomoci, která je určena na zemědělství, se stále snižuje a v současnosti představuje pouhých 5 % celkové výše této pomoci; vzhledem k tomu, že v zemích s nízkými příjmy, které jsou chudé na zdroje, je růst v odvětví zemědělství pětikrát účinnější při snižování chudoby než růst v jiných odvětvích (v subsaharské Africe jedenáctkrát účinnější); vzhledem k tomu, že rozvoj venkova a opatření na podporu zemědělství, zejména místní produkce, jsou klíčovými prvky všech rozvojových strategií a jsou zásadní pro vykořenění chudoby, hladu a zaostalosti;
- AJ. vzhledem k tomu, že souhrnné údaje, jež se často používají k popisu dopadů krize, mohou zakrývat velké rozdíly v rámci jednotlivých zemí i mezi nimi; vzhledem k tomu, že je obtížné získat údaje v reálném čase, jež jsou nezbytné, abychom zcela porozuměli dopadu hospodářské krize na regiony a ohrožené skupiny; vzhledem k tomu, že je nutné zajistit na celosvětové úrovni inovační metody sběru a analýzy údajů založené na spolupráci;
1. znovu opakuje, že je pevně odhodlán bránit a prosazovat lidská práva a základní svobody – v občanské, politické, ekonomické, sociální a kulturní oblasti –, neboť se jedná o klíčový princip zahraniční politiky Evropské unie a stěžejní pilíř všech dalších politik, jak je zakotveno v Lisabonské smlouvě, a to zejména v souvislosti s hospodářskou a finanční krizí;
  2. zdůrazňuje, že lidská práva zahrnují právo na potraviny, vodu, vzdělání, odpovídající bydlení, půdu, důstojné zaměstnání, zdraví a sociální zabezpečení; odsuzuje skutečnost, že od počátku krize jsou tato práva v některých zemích oslabována; uvědomuje si, že hlavní příčinou toho, že se lidem nedaří tato práva uplatňovat, je chudoba a její prohlubování; vyzývá EU, aby vyvinula více úsilí a investovala více finančních prostředků na dosažení rozvojových cílů tisíciletí, neboť je zjevné, že svět výrazně zaostává při naplňování cílů stanovených na období do roku 2015;
  3. trvá na tom, že součástí reakce na krizi musí být i mnohostranná spolupráce na regionální i meziregionální úrovni koordinovaná v mezinárodním měřítku a že jejím základním prvkem musí být přístup silně orientovaný na lidská práva;

Čtvrtek, 18. dubna 2013

4. připomíná, že povinností vlád je za všech okolností dodržovat, chránit a naplňovat lidská práva, včetně ekonomických a sociálních práv, a digitální svobody, jak je stanoví mezinárodní právní předpisy pro oblast lidských práv; vyzývá vlády, aby dbaly na dodržování zákazu všech forem diskriminace a zajistily všem lidem základní lidská práva; odsuzuje skutečnost, že existuje propast mezi právním uznáním těchto práv a jejich politickým prosazováním;
5. opakuje, že ačkoli světová hospodářská krize vážně ohrožuje naplňování ekonomických, sociálních a kulturních práv, neexistují žádné důvody pro to, aby státy – bez ohledu na výši příjmů – slevily ze své povinnosti dodržovat základní lidská práva; zdůrazňuje, že vlády mají povinnost zajistit za všech okolností minimální základní úroveň sociálních a ekonomických práv nezbytných pro důstojný život;
6. naléhavě vyzývá vlády, aby při rozhodování uplatňovaly rámec pro lidská práva, a zajistily tak, že ústředním bodem jejich politických opatření budou zájmy neohroženějších vrstev obyvatelstva; vyzývá vlády, aby provedly veškerá nezbytná opatření, jejichž prostřednictvím zajistí všem občanům přístup ke spravedlnosti, se zvláštním ohledem na osoby žijící v chudobě, které musí znát svá práva v celé jejich šíři a vědět, jakým způsobem je uplatňovat; vyzývá EU, aby se více angažovala v boji proti beztrestnosti a aby více podporovala reformní programy v oblasti právního státu a soudnictví v partnerských zemích s cílem umožnit vybudování aktivní občanské společnosti jako základu každého demokratizačního procesu;
7. vítá závazek EU k podpoře ekonomických, sociálních a kulturních práv a k intenzivnějšímu úsilí o zajištění všeobecného a nediskriminačního přístupu k základním službám, se zvláštním ohledem na chudé a ohrožené skupiny osob, jak je stanoveno ve strategickém rámci pro lidská práva a demokracii; se zájmem očekává, že se tento závazek promítne do konkrétních opatření, včetně strategií v oblasti lidských práv, které připravují delegace EU pro jednotlivé země;
8. trvá na tom, že zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl zajistit, aby lidská práva byla jedním z ústředních bodů politických iniciativ, přičemž je třeba se zaměřit především na neohroženější skupiny společnosti ve třetích zemích;
9. zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby podpora lidských práv a prosazování demokracie nebyly oslabovány snižováním rozpočtu na takové projekty v době krize; v této souvislosti zdůrazňuje, že je při realizaci projektů financovaných z evropského nástroje pro demokracii a lidská práva (EIDHR) nutné trvale podporovat obhájce lidských práv, včetně těch, kteří se zasazují o naplňování ekonomických a sociálních práv, např. práv pracovníků a migrantů, a zdůrazňuje význam podpory vzdělávání v oblasti lidských práv;
10. připomíná vládám jejich povinnost zajistit, aby organizace občanské společnosti měly k dispozici prostředky nezbytné k tomu, aby mohly plnit svou společenskou úlohu, a apeluje na ně, aby současné krize nevyužívaly jako záminky ke snížení podpory těmto organizacím; žádá, aby byly pro období po roce 2013 zajištěny dostatečné finanční prostředky pro nástroj na podporu občanské společnosti s cílem dále posilovat občanskou společnost v partnerských zemích;
11. zdůrazňuje, že Komise by měla zahrnout otázku lidských práv do hodnocení dopadů, které se provádí pro účely legislativních a nelegislativních návrhů, prováděcích opatření a obchodních a investičních dohod, které mají významné ekonomické, sociální a environmentální dopady;
12. se znepokojením sleduje, že světová hospodářská krize ohrožuje výdaje členských států EU na oficiální rozvojovou pomoc; připomíná, že náklady světové hospodářské krize dopadají nepřiměřeně na chudé země, ačkoli krize vznikla v bohatších zemích; vyzývá proto EU a její členské státy, aby zachovaly a plnily své stávající dvoustranné a vícestranné závazky týkající se oficiální rozvojové pomoci a cíle vytyčené v rámci Deklarace tisíciletí OSN a zaměřily se při tom především na ty oblasti, v nichž není v současné době dosahováno uspokojivého pokroku, a zajistily účinné využívání rozvojové pomoci s cílem zaručit nejlepší poměr ceny a kvality a soudržnost politik v oblasti lidských práv a rozvoje; zdůrazňuje, že významnou úlohu v tomto směru mohou hrát díky svému potenciálnímu přispění k oficiální rozvojové pomoci i rozvíjející se země;
13. naléhavě vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby zformovaly reakce na krizi a rozvojovou politiku, jež budou dbát na lidská práva, jak je uvedeno ve sdělení Komise s názvem „Zvýšení dopadu rozvojové politiky EU: Agenda pro změnu“ a v usnesení Parlamentu ze dne 23. října 2012 k tomuto sdělení ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P7_TA(2012)0386.

Čtvrtek, 18. dubna 2013

14. zdůrazňuje význam soudržnosti a koordinace politik pro dosažení cíle snížení chudoby a zvýšení důvěryhodnosti a dopadu vnější pomoci EU;
15. opakuje, že rozpočtová podpora určená partnerským zemím a všechny obchodní dohody by měly být podmíněny dodržováním lidských práv a demokracie v těchto zemích; zastává názor, že dárci a věřitelé by měli koordinovaně reagovat zejména na oznámené případy podvodů a korupce a měli by v těchto zemích podporovat reformy vedoucí k řádné správě a transparentnosti; naléhavě žádá EU a členské státy, aby prováděly systematické posuzování rizika široce rozšířené korupce v partnerských zemích, která může zmařit zamýšlené účinky rozvojových a humanitárních projektů;
16. vyzývá rozvojové země, aby vypracovaly takové hospodářské politiky, které podporují udržitelný růst a rozvoj, vytvářejí pracovní příležitosti, zajišťují, aby byla politická opatření zaměřena na ohrožené sociální skupiny a aby se rozvoj opíral o kvalitní daňový systém, který zabrání daňovým únikům, což je nezbytným předpokladem účinnějšího a spravedlivějšího využívání domácích zdrojů;
17. vybízí zahraniční a domácí investory, aby ve všech zemích iniciovali ambiciózní strategie sociální odpovědnosti podniků s důrazem na udržitelný rozvoj a řádnou správu, které budou zaměřeny zejména na lidská práva, důstojné zaměstnání, pracovní právní normy, svobodu sdružování, kolektivní vyjednávání a další sociální otázky;
18. vybízí rozvojové země, aby uplatňovaly obchodní preference, které jim EU poskytuje v rámci všeobecného systému preferencí (GSP+), s cílem povzbudit své hospodářství, diverzifikovat vývoz a zlepšit svou konkurenceschopnost; připomíná, že se v rámci systému GSP+ zavázaly k ratifikaci a účinnému provádění základních mezinárodních úmluv v oblasti lidských a pracovních práv, ochrany životního prostředí a řádné správy, které jsou v tomto systému zmíněny;
19. vyzývá EU, aby podpořila a přijala mezinárodní cíl všeobecného přístupu k energii do roku 2030, což přispěje ke zlepšení ekonomické situace a sociálního postavení nejchudších a nejohroženějších obyvatel v rozvojových zemích;
20. vítá zavedení zvláštního mechanismu prosazování, jehož účelem je sledovat, zda jsou uplatňovány doložky o lidských právech obsažené ve dvoustranných a regionálních dohodách „nové generace“ uzavřených Evropskou unií; vítá úsilí o zlepšení analýzy situace v oblasti lidských práv ve třetích zemích v souvislosti se zahájením jednání o obchodních anebo investičních dohodách či v souvislosti s jejich uzavřením; se znepokojením sleduje, že stávající ustanovení o sledování lidských práv v příslušných dohodách nejsou jasně definována ani nejsou dostatečně ambiciózní; vyzývá EU, aby zaujala rozhodný a zásadový postoj a trvala na tom, aby její partnerské země dodržovaly doložky o lidských právech obsažené v mezinárodních dohodách;
21. vítá skutečnost, že se pomoc EU nově zaměřuje na nejméně rozvinuté země, a vyzývá země se středními příjmy, aby přijaly závazek, že ze svých rozpočtových příjmů budou přispívat většími částkami na programy sociální ochrany a naplňování lidských práv nejchudších a nejohroženějších osob;
22. vyzývá mezinárodní společenství, aby vládám zemí subsaharské Afriky poskytlo odpovídající pomoc, aby finanční krize nezhoršila humanitární krizi v některých zemích tohoto regionu;
23. vyzývá vlády, aby plnily své závazky vůči občanům, pokud jde o řádné hospodaření s přírodními zdroji;
24. naléhavě vyzývá vlády, aby přijaly všechna opatření nezbytná ke snížení obrovských rozdílů v příjmech a vytvořily podmínky, které osobám žijícím v extrémní chudobě umožní plně uskutečnit jejich potenciál a žít důstojně;
25. vyzývá vlády rozvojových zemí, aby vytvořily programy sociální ochrany, neboť takové programy mají zásadní význam pro ochranu nejohroženějších osob a zvyšování odolnosti vůči hospodářským a ekologickým otřesům a prokázalo se, že spíše než břemenem jsou investicí do společnosti, o čemž svědčí programy sociálního zabezpečení, například *bolsa familia* v Brazílii, či programy veřejných prací řízené poptávkou, například indický Státní program záruk pro zaměstnanost na venkově (NREGS); zdůrazňuje, že úspěšnost těchto programů peněžních transferů do značné míry závisí na jejich podmíněnosti např. zápisem dětí do škol a školní docházkou a rovněž zdravotními aspekty, zejména pak očkováním dětí;
26. vítá společnou iniciativu zvláštního zpravodaje OSN pro právo na potraviny Oliviera de Schuttera a zvláštní zpravodajky OSN pro extrémní chudobu a lidská práva Magdaleny Sepúlvedové Carmonaové, jejímž cílem je posílit systémy sociální ochrany v rozvojových zemích prostřednictvím Světového fondu pro sociální ochranu, neboť tak lze zajistit, aby mezinárodní solidarita přinášela prospěch nejméně rozvinutým zemím; žádá Komisi, aby těmto programům poskytla podporu;

Čtvrtek, 18. dubna 2013

27. domnívá se, že investice do udržitelného zemědělství v rozvojových zemích jsou důležitým prostředkem k urychlení boje proti nedostatečnému zajištění potravin a ke stimulaci růstu obecně; naléhavě vyzývá vlády, aby podporovaly uvážlivé investice soukromého sektoru a drobné producenty potravin, zejména ženy a zemědělská družstva, jež nejučinněji přispívají ke snižování extrémní chudoby tím, že zvyšují návratnost práce; zdůrazňuje význam investic do venkovských infrastruktur, které snižují transakční náklady a umožňují zemědělcům přístup na trh a zvýšení příjmů;
28. vyzývá vlády, aby bránily negativnímu vlivu vnitrostátních a mezinárodních finančních spekulantů investujících do půdy na malé zemědělce a místní producenty, který se projevuje vystěhováváním, environmentálními problémy a nejistotou v oblasti zajišťování potravin a příjmů; v této souvislosti připomíná, že zajištěné zaměstnání a výživa jsou podmínkou dodržování lidských práv, demokratizace a jakékoli politické činnosti;
29. připomíná vládám i soukromému sektoru, aby respektovaly neformální a tradiční vlastnictví půdy a práva k jejímu užívání; zdůrazňuje, že ohrožené skupiny, jako jsou původní obyvatelé, potřebují největší ochranu, neboť půda je často jediným zdrojem, z něhož mohou získávat svou obživu;
30. naléhavě vyzývá vlády, aby nerušily ani nesnižovaly dotace na potraviny, neboť tyto dotace mohou snížit míru hladovějícího obyvatelstva a zlepšit výživu v domácnostech, jež jsou příjemci dotací;
31. vyzývá k větší transparentnosti na komoditních trzích, aby nedocházelo k výkyvům cen zemědělských surovin v důsledku přílišných spekulací, a zdůrazňuje, že je této záležitosti nutno věnovat více pozornosti a více ji koordinovat v mezinárodním měřítku;
32. připomíná vládám, že politiky pro zaměstnanost mladých lidí by se měly zaměřit nejen na tvorbu pracovních míst, ale i na zabezpečení takové výše příjmů a pracovních podmínek, které jsou dostačující pro zajištění přiměřené životní úrovně;
33. vyjadřuje podporu celosvětovému zavedení daně z finančních transakcí, která může být inovačním mechanismem financování rozvoje a v konečném důsledku může přispívat k všeobecnému naplňování ekonomických a sociálních práv; vybízí všechny členské státy, aby podpořily návrh na zahrnutí příjmů z daně z finančních transakcí do rozpočtu EU;
34. zdůrazňuje, že boj proti nezákonným finančním tokům, daňovým rájům a spekulacím s komoditami je nezbytným krokem k naplňování lidských práv, zejména v zemích s nízkými příjmy;
35. domnívá se, že rozvojové země by měly zavádět inovační systémy financování hospodářských politik; vybízí tyto země, aby rozvíjely finanční mechanismy založené na jejich vlastních zdrojích;
36. vyzývá ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků v rozvojových zemích, což umožní snížit nezaměstnanost a prosazovat politiky podporující tvorbu pracovních míst;
37. příkládá mimořádný význam posilování politik v oblasti rozvoje dovedností a odborné přípravy, včetně neformálního vzdělávání, stáží a školení v rámci zaměstnání, které podporují úspěšný přechod ze škol na pracovní trh;
38. zdůrazňuje, že události arabského jara odhalily řadu nedostatků v politikách EU zaměřených na tento region, včetně situace mladých lidí, kteří ve svých zemích čelí masové nezaměstnanosti a mizivým vyhlídkám; vyzývá EU, aby účinněji řešila dopady finanční krize na třetí země, mimo jiné aby řádně zohledňovala zprávy organizací občanské společnosti;
39. vyzývá vlády zemí s vysokou mírou dětské práce a mezinárodní dárce, aby podporovali preventivní opatření, např. lepší přístup do škol, kvalitnější výuku a snižování nákladů na vzdělávání, v zájmu snížení míry chudoby a podpory hospodářského růstu;
40. naléhavě vyzývá vlády, aby osobám, jež neabsolvovaly základní školní docházku, zajistily alternativní vzdělávací programy, aby tito lidé byli gramotní a získali znalost základních početních úkonů a rovněž dovednosti pro zajišťování živobytí, které jim mohou pomoci vymanit se z chudoby;
41. naléhavě vyzývá vlády, aby zintenzivnily podpůrná opatření na ochranu dětí, včetně opatření proti násilí na dětech a opatření ke zvyšování povědomí státních úředníků o násilí páchaném na dětech;

Čtvrtek, 18. dubna 2013

42. připomíná, že důležitou součástí všech politik hospodářského oživení musí být hledisko rovných příležitostí žen a mužů; naléhavě vyzývá k prosazování politik a postupů, které zajistí, aby na trh práce vstupovalo více žen, a to do zaměstnání s důstojnými pracovními podmínkami a sociální ochranou; vyzývá k investování veřejných prostředků do pečovatelských služeb, aby se omezily neplacené domácí a pečovatelské práce žen; trvá na tom, že politiky zaměřené na pracovní trh musí řešit skutečnost, že rodiče nemají dostatek času na péči o děti a jejich výchovu;

43. zdůrazňuje, že musí být ženy více zapojeny do sociálního dialogu a do rozhodování; opakuje, že vzdělání dívek a žen a jejich lepší postavení ve společnosti má zásadní význam;

44. naléhavě vyzývá vlády, aby se zabývaly závažnými problémy v oblasti lidských práv, s nimiž se zejména v době hospodářského poklesu potýkají starší osoby, např. dlouhodobou nezaměstnaností, diskriminací v zaměstnání na základě věku, nejistotou příjmu a finančně nedostupnou zdravotní péčí; vyzývá vlády, aby zavedly nové, inovační mechanismy, které lidem umožní stát se flexibilní pracovní silou, např. nárok starších osob na důchod při práci na částečný úvazek, rekvalifikační programy nebo fiskální opatření zaměřená na podporu zaměstnávání starších osob;

45. vyzývá ke snížení transakčních nákladů na zaslání peněz do země původu a k usnadnění například přístupu přistěhovalců k otevření bankovního účtu v hostitelských zemích;

46. vyzývá vlády, aby zajistily, že boj proti obchodování s lidmi bude prioritou jejich programu i během hospodářské a finanční krize; naléhavě vyzývá vlády, aby řádně prováděly právní předpisy ke stíhání pašeráků a osob zapojených do obchodování s lidmi, rozšířily podporu a právní pomoc obětem tohoto obchodování a rozvíjely užší mezinárodní spolupráci;

47. vítá diskuse s komisí OSN na vysoké úrovni pro rozvojový program na období po roce 2015 za účasti evropského komisaře pro rozvoj; domnívá se, že rámec na období po roce 2015 by měl upřednostňovat všeobecné uplatňování lidských práv, zohledňovat dopad finanční a hospodářské krize, zejména na nejchudší a nejohroženější osoby, a plnit závazky týkající se snižování chudoby; naléhavě vyzývá všechny zúčastněné strany, aby zvážily zavedení vyčíslitelných cílů a ukazatelů a rovněž kvalitativních ukazatelů a ukazatelů orientovaných na výsledek;

48. zdůrazňuje, že je nutné provést další šetření a analýzu dopadu finanční a hospodářské krize na různé regiony, včetně dopadu na EU a na její vztahy se třetími zeměmi, a že je třeba zlepšit sledování raných projevů celosvětové či regionální krize; zdůrazňuje, že při výzkumech a plánování politik je třeba více využívat rozlišené údaje s cílem lépe zachytit a řešit problémy, s nimiž se potýkají nejchudší a nejohroženější vrstvy společnosti; vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytly finanční podporu laboratoři inovací OSN „Global Pulse“, jejíž činnost zahájil generální tajemník OSN v roce 2009 a jejímž cílem je získávat a analyzovat údaje, které jsou nutné k lepšímu pochopení dopadu finanční a hospodářské krize na ohrožené skupiny obyvatelstva a k zajištění odpovídajících politických opatření;

49. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Evropské službě pro vnější činnost (ESVČ), zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států a Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva.

P7_TA(2013)0183

Souhrnná monitorovací zpráva o Chorvatsku za rok 2012

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2013 o souhrnné monitorovací zprávě o Chorvatsku za rok 2012 (2012/2871(RSP))

(2016/C 045/07)

Evropský parlament,

— s ohledem na návrh Smlouvy o přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii, na protokol a závěrečný akt,